

КРИТЕРІЙ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ У СТУДЕНТІВ ТА ЛІКАРІВ -ІНТЕРНІВ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-ПРАКТИКІВ**В.М. Батіг, О.В. Митченко, М.П. Митченко, Т.А. Глущенко, І.В. Батіг**

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна

Ключові слова: лікарі-інтерни, навчально-методичні матеріали, логіка пізнавальної діяльності.Буковинський медичний вісник.
2023. Т. 27, № 4 (108). С. 127-132.**DOI:** 10.24061/2413-0737.27.4.108.2023.23**E-mail:** batig@email.ua
mytchenok_oleksandr@bsmu.edu.ua,
gta89@ukr.net**Резюме. Актуальність.** У статті велика увага приділена методичному забезпеченню навчального процесу, а саме створенню комплексу навчально-методичних матеріалів та стоматологічного устаткування для проведення практичних маніпуляцій для студентів та лікарів - інтернів зі спеціальності «стоматологія» згідно з новітніми системами навчання під час воєнного стану.**Мета дослідження** – удосконалити підготовку кваліфікованих спеціалістів, які мають високу фундаментальну, загальномедичну та професійну підготовку як з теоретичних, так і з практичних навичок роботи.**Матеріал і методи.** Для викладачів вищої школи постає низка важливих завдань: методологія створення освітніх програм, розробка комплексу навчально-методичних матеріалів з дисципліни, впровадження індивідуального психологічного підходу до кожного здобувача освіти.**Результати.** Навчально-методичне забезпечення представляє сукупність матеріалів у друкованому та в електронному вигляді. У свою чергу, навчальними матеріалами може бути інформація (мультимедійні презентації, навчальні відеофільми, комп'ютерні навчальні програми та ін.), яка систематизована відповідно до мети навчальної дисципліни або основної освітньої програми, представленої у формі, зручної для використання в навчальному процесі [3, 4]. Для успішного оволодіння дисципліни студентами зі спеціальності «стоматологія» та оптимізації навчального процесу створено комплекс навчально-методичних матеріалів, який включав етапи:**I.** Розробка робочої програми з дисципліни «терапевтична стоматологія» від 2020 року, яка входить до навчального плану з підготовки відповідної спеціальності, на основі типової навчальної програми.**II.** Підготовка теоретичного матеріалу з дисципліни згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційних характеристик і освітньо-професійних програм підготовки фахівців, методики проведення практичних занять, дидактичних і контрольних матеріалів:

- комплекти теоретичних питань, тестів та ситуаційних завдань з дисципліни за темами;
- структурно-логічні схеми змісту тем, розділів, змістовних модулів;
- табличний фонд за темами;
- банк інструктивно-нормативних документів;
- мультимедійні презентації лекцій;
- комплект модульних білетів;
- критерії оцінки знань та вмінь студентів з дисципліни;
- перелік забезпеченості навчальної дисципліни літературою, список наукових джерел літератури, з використанням інформаційних ресурсів Інтернету;
- банк навчально-методичних матеріалів на веб-сторінці кафедри.

III. Систематизація, структурування та оформлення навчального матеріалу.**IV.** Апробація та коректування матеріалів.**V.** Тиражування матеріалів у друкованому або електронному варіанті:

- вимоги для студентів зі спеціальності «стоматологія» згідно з робочою програмою;
- методичні розробки лекційного курсу для викладачів;

- курс лекцій з «терапевтичної стоматології» для студентів;
- методичні розробки для практичних занять для викладачів;
- методичні вказівки для студентів для практичних занять;
- протоколи для практичних занять;
- збірник тестових завдань із дисципліни для контролю знань на практичних заняттях;
- методичні розробки для самостійної позааудиторної роботи студентів;
- збірник тестових завдань для самостійної позааудиторної роботи.

Висновок. Створений комплекс навчально-методичних матеріалів та їх структурування, з позиції логіки пізнавальної діяльності майбутніх спеціалістів, допоможе набутти знання з означеної дисципліни та буде сприяти кваліфікованому їх застосуванню майбутнього лікаря в практичній діяльності.

QUALITY CRITERIA FOR EDUCATIONAL AND METHODOLOGICAL PROVISION AT THE DEPARTMENT OF THERAPEUTIC DENTISTRY OF THE FACULTY OF DENTISTRY IN PREPARING FUTURE PRACTITIONERS

V.M. Batih, O.V. Mytchenok, M.P. Mytchenok, T.A. Glushchenko, I.V. Batih

Key words: dental interns, educational-methodical materials, logic of cognitive activity.

Bukovinian Medical Herald.

2023. V. 27, № 4 (108). P. 127-132.

Resume. The article deals with the methodological provision of the educational process, namely the creation of a complex of educational and methodological materials and dental equipment for students and interns when conducting practical manipulations in the specialty "Dentistry" according to the latest training systems during martial law.

Aim. The main task of the faculty of dentistry is to train highly qualified specialists who possess high fundamental, general medical, and professional preparation in theoretical and practical skills.

Material and methods. Therefore, higher education teachers face a number of essential tasks such as methodology for educational program development, designing a set of teaching and learning materials in the discipline, and implementing individual psychological approaches to each student.

Results. Educational and methodological provision is a set of materials in printed and electronic form. In turn, teaching materials can be information (multimedia presentations, training videos, computer training programs, etc.), which is systematized by the purpose of the discipline or standard education program, presented in a form convenient for use in the educational process [3, 4]. For successful mastery of the discipline by students in the specialty "Dentistry" and optimization of the educational process, a set of academic and methodological materials have been developed, which included the following stages:

I. Development of a syllabus on the discipline "Therapeutic Dentistry" from 2020, which is included in the curriculum for training the relevant specialty, based on the standard educational program.

II. Preparation of theoretical material on the discipline in accordance with the requirements of educational qualification characteristics and educational and professional programs for training specialists, methods of conducting practical classes, didactic and control materials:

- sets of theoretical questions, tests and case studies on the discipline by the topic;
- structural and logical schemes of the content arranged by topics, sections, and structural modules;
- sets of tables on topics;
- database of instructional and regulatory documents;
- multimedia presentations of lectures;
- a set of examination cards;
- criteria for assessing students' knowledge and skills on the discipline;
- a list of the availability of literature for the discipline, a list of scientific

literature sources, and information resources from the Internet;
- database of teaching and learning materials on the department's website.
III. Systematization, structuring and design of educational materials.
IV. Approbation and correction of materials.
V. Replication of materials in printed or electronic form:
- requirements for students in the specialty "Dentistry" according to the syllabus;
- methodological guidelines of the lecture course for teachers;
- a course of lectures on "Therapeutic Dentistry" for students;
- methodological guidelines of practical classes for teachers;
- methodical instructions of practical classes for students;
- protocols for practical classes;
- a collection of test tasks on the discipline developed for knowledge control in practical classes;
- methodological guidelines for self-study work of students;
- a collection of test tasks for self-study work.
Conclusion. *The complex of educational and methodological materials and their structuring, from the standpoint of the logic of cognitive activity of future specialists, will help acquire knowledge in this discipline and contribute to their qualified application by the future doctor in practical activities.*

Вступ. У статті узагальнюється досвід роботи кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету в організації проведення навчання у вищій школі і забезпечення належних умов для надання освіти студентам медичних закладів стоматологічних факультетів. Велика увага приділена методичному забезпеченню навчального процесу, а саме створенню комплексу навчально-методичних матеріалів та стоматологічного устаткування для проведення практичних маніпуляцій для студентів та лікарів - інтернів зі спеціальності «стоматологія» згідно з новітніми системами навчання під час воєнного стану.

Вступ. Основним завданням стоматологічного факультету є підготовка кваліфікованих спеціалістів, які мають високу фундаментальну, загально-медичну та професійну підготовку як з теоретичних, так і з практичних навичок роботи. Модернізація вищої освіти, яка пов'язана з переходом з онлайн навчання до офлайн, у воєнний час висуває на перший план питання підвищення якості професійної підготовки майбутніх медиків, формування у них зацікавленості у здобутті професії та прагнення до самовдосконалення, здобуття клінічного мислення, особливо під час перебування в укриттях [5, 6]. На стоматологічному факультеті створена достойна матеріально-технічна база, яка забезпечує умови підготовки фахівців зі спеціальності «Стоматологія». Більшість клінічних кафедр факультету розташовані у власних навчальних корпусах, укомплектовані новітнім стоматологічним обладнанням, і мають на невеликій відстані закріплені укриття під час повітряної тривоги для викладачів та студентів з мережею Інтернет. Створено навчально-практичний центр симуляційного навчання для студентів та лікарів – інтернів-стоматологів на базі кафедри дитячої стоматології. Також майбутні лікарі мають можливість набути первинного досвіду праці з пацієнтами, які звертаються до Університетської стоматологічної клініки БДМУ, що постійно

співпрацює з кафедрою терапевтичної стоматології.

Тому для викладачів вищої школи постає низка важливих завдань: методологія створення освітніх програм, розробка комплексу навчально-методичних матеріалів з дисципліни, впровадження індивідуального психологічного підходу до кожного здобувача освіти [1]. У вересні 2020 року введено в дію фантомний стоматологічний клас на 10 робочих місць, в якому майбутні стоматологи відпрацьовують практичні стоматологічні навички. На встановлених фантомах можна зімітувати терапевтичний, ортопедичний, хірургічний та дитячий стоматологічний прийом, а викладачі допомагають детально розібрати кожну клінічну ситуацію. Виконання практичних завдань у фантомному класі максимально наближене до реальних умов роботи лікаря-стоматолога. У фантомному класі практичні заняття проводять викладачі кафедр, які закріплені за конкретною групою.

Основна частина. У зв'язку з необхідністю вдосконалення системи медичної освіти, як невід'ємної частини стратегії якості медичної допомоги населенню України у воєнний час, кафедрою терапевтичної стоматології університету приділяється важлива роль наповненості представлених матеріалів навчально-методичного забезпечення та їх використання в реалізації освітньої послуги і доступності для студентів в мережі Інтернет.

Організація створення комплексу навчально-методичних матеріалів з дисципліни для студентів стоматологічного факультету, які впродовж останніх навчальних років займаються згідно з КМС, було одним із пріоритетних завдань співробітників кафедри. Значимим є завдання постійної актуалізації змісту та наповнення матеріалів, які підготовлені та апробовані більшістю викладачів. При цьому професорсько-викладацьким складом кафедри створюються умови для обміну досвідом викладачів та, відповідно, їх професійного розвитку. Навчально-методичне

Проблеми вищої медичної освіти

забезпечення представляє сукупність матеріалів у друкованому та в електронному вигляді. У свою чергу, навчальним матеріалом може бути інформація (мультимедійні презентації, навчальні відеофільми, комп'ютерні навчальні програми та ін.), яка систематизована відповідно до мети навчальної дисципліни або основної освітньої програми, представлена у формі, зручної для використання в навчальному процесі [3, 4]. Для успішного оволодіння дисципліни студентами зі спеціальності «стоматологія» та оптимізації навчального процесу створено комплекс навчально-методичних матеріалів, який включав етапи:

I. Розробка робочої програми з дисципліни «терапевтична стоматологія» від 2020 року, яка входить до навчального плану з підготовки відповідної спеціальності, на основі типової навчальної програми.

II. Підготовка теоретичного матеріалу з дисципліни згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційних характеристик і освітньо-професійних програм підготовки фахівців, методики проведення практичних занять, дидактичних і контрольних матеріалів:

- комплекти теоретичних питань, тестів та ситуаційних завдань із дисципліни за темами;
- структурно-логічні схеми змісту тем, розділів, змістовних модулів;
- табличний фонд за темами;
- банк інструктивно-нормативних документів;
- мультимедійні презентації лекцій;
- комплект модульних білетів;
- критерії оцінки знань та вмінь студентів із дисципліни;

• перелік забезпеченості навчальної дисципліни літературою, список наукових джерел літератури, з використанням інформаційних ресурсів Інтернету;

• банк навчально-методичних матеріалів на веб-сторінці кафедри.

III. Систематизація, структурування та оформлення навчального матеріалу.

IV. Апробація та коректування матеріалів.

V. Тиражування матеріалів у друкованому або електронному варіанті:

- вимоги для студентів зі спеціальності «стоматологія» згідно з робочою програмою;
- методичні розробки лекційного курсу для викладачів;
- курс лекцій з «терапевтичної стоматології» для студентів;
- методичні розробки для практичних занять для викладачів;
- методичні вказівки для студентів для практичних занять;
- протоколи для практичних занять;
- збірник тестових завдань із дисципліни для контролю знань на практичних заняттях;
- методичні розробки для самостійної позааудиторної роботи студентів;
- збірник тестових завдань для самостійної позааудиторної роботи.

Одним з інструментів впровадження є методичне

забезпечення самостійної позааудиторної роботи студентів [2, 4]. Одною з важливих складових професійної компетенції є спроможність самостійного здобуття нових знань і вмінь, а також використання їх у професійній діяльності. Орієнтація вищої школи на компетентну модель професійної підготовки зумовлена якісними перетвореннями характеру і змісту праці, що ініціює зміну ролі самостійної роботи в процесі навчання з метою розвитку професійного мислення, мобільності й адаптованості майбутніх спеціалістів.

Освоєння в повному обсязі питань, які запропоновані програмою для самостійного освоєння, призводить як до поглиблення, так і закріплення навчального матеріалу, мотивує до постійного одержання нових знань, розвиває творчу складову, формує практичні навички й уміння використовувати клінічне мислення в індивідуальних випадках лікування. СРС повинна бути раціонально розпланована й індивідуалізована, цей вид діяльності вимагає розробки певних форм і впровадження різних методів, з виділенням часу в розкладі занять, визначеного приміщення та задовільної забезпеченості технічними засобами навіть в укриттях.

При розробці матеріалів навчально-методичного забезпечення дисципліни слід передбачувати, що навчальна і програмна документація вищої професійної школи повинна бути перебудована в логіці оптимального сполучення операційних, тактичних, стратегічних навчальних завдань. Поглибленню професійних знань і підвищенню якості навичок сприяє вдале поєднання різних форм освітньої діяльності: форма самостійної освітньої діяльності з використанням потенціалу студента і форму сумісної діяльності студента з педагогами як індивідуального, так групового характеру.

Висновки. Одною з важливих складових організації навчання у вищій школі є створення належних умов для професійної освіти: наявність та доступність комплексу навчально-методичних матеріалів, створення відповідної доступної аудиторної фундації, комп'ютеризація різних видів діяльності, уніфікація самостійної роботи. Створений комплекс навчально-методичних матеріалів та їх структурування, з позиції логіки пізнавальної діяльності майбутніх спеціалістів, допоможе набути знання з означеної дисципліни та буде сприяти кваліфікованому їх застосуванню майбутнього лікаря в практичній діяльності.

Список літератури

1. Амосова ЛІ, Новікова СЧ, Бережна ОЕ, Павленко СА, Солошенко ЮІ, Моргун НА. Удосконалення якості підготовки лікарів-стоматологів на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології. В: Матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах; 2016 Бер 24; Полтава. Полтава; 2016, с. 7-9.
2. Волосовець ТМ, Дорошенко ОМ, Дорошенко МВ. Сучасні виклики та вимоги щодо неперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів. Медична освіта. 2018;2:108-

11. DOI: 10.11603/me.2414-5998.2018.2.8960.

3. Герелюк ВІ, Романишин СС, Кукурудз НІ, Кобрин ОП, Кобрин НТ. Критерії формування деонтології та комунікативної толерантності в процесі професійної підготовки лікарів-стоматологів. *Терапевтика*. 2023;4(1):60-5. DOI: 10.31793/2709-7404.2023.1.60.

4. Гевко ІВ. Використання сучасних інформаційних технологій у навчанні студентів вищого навчального закладу. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2018;62:46-50.

5. Гурор НС. Особливості навчання та формування студентів-стоматологів в умовах військового стану. *Медична освіта*. 2022;3:36-41. DOI: 10.11603/m.2414-5998.2022.3.13404.

6. Дворник ВМ, Тумакова ОБ, Тесленко ОІ, Єрис ЛБ, Кузь ГМ, Кузь ВС, та ін. Інтерактивні методи підготовки лікарів-стоматологів у сучасних умовах. В: *Матеріали науко-практ. конф. з міжнар. участю Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах*; 2016 Бер 24; Полтава. Полтава; 2016, с. 62-4.

7. Копчак ОВ, Рогозін ВВ. Методика реалізації педагогічних умов і структурно-функціональної моделі формування професійної компетентності майбутніх лікарів-стоматологів засобами симуляційного навчання та аналіз результатів дослідження. *Інноваційна педагогіка*. 2022;2:119-23. DOI: 10.32843/2663-6085/2022/48.2.23.

8. Кульбашна ЯА. Концептуальні основи формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі стоматології. *Освітологічний дискурс*. 2014;2:86-96.

9. Лінчевський ОВ, Черненко ВМ, П'ятиницький ЮС, Булах ІЄ. Шляхи формування системи вищої медичної освіти України в сучасних умовах. *Медична освіта*. 2017;3:6-9. DOI: 10.11603/me.2414-5998.2017.3.7753.

10. Палійчук ВІ. Деякі аспекти професійної підготовки майбутніх стоматологів методами ситуативного моделювання. *Сучасна стоматологія*. 2019;5:106-9. DOI: 10.33295/1992-576X-2019-5-106.

11. Яценко ІВ, Іваницька ОС, Локес КП, Гаврильєв ВМ. Стимулювання пізнавального інтересу та мотивації до навчання як засіб підвищення якості підготовки майбутніх лікарів-стоматологів. *Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії*. 2023;3(1):166-9. DOI: 10.31718/2077-1096.23.1.166.

12. Ayn C, Robinson L, Nason A, Lovas J. Determining Recommendations for Improvement of Communication Skills Training in Dental Education: A Scoping Review. *J Dent Educ*. 2017;81(4):479-88. DOI: 10.21815/jde.016.003.

References

1. Amosova LI, Novikova SCh, Berezhna OE, Pavlenko SA, Soloshenko YuI, Morhun NA. Udoshkonalennia yakosti pidhotovky likariv-stomatolohiv na kafedri dytiachoi terapevtychnoi stomatolohii [Improving the quality of training of dentists at the Department of Children's Therapeutic Dentistry]. In: *Scientific and practical materials. conf. from international with the participation of Improving the quality of training of doctors in modern conditions*; 2016 Mar 24; Poltava Poltava; 2016. p. 7-9. (in Ukrainian).

2. Volosovets' TM, Doroshenko OM, Doroshenko MV. Suchasni vyklyky ta vymohy schodo neperervnoho profesiinoho rozvytku likariv-stomatolohiv [Modern challenges and requirements for continuous professional development of dentists]. *Medychna osvita*. 2018;2:108-11. DOI: 10.11603/me.2414-5998.2018.2.8960. (in Ukrainian).

3. Hereliuk VI, Romanyshyn SS, Kukurudz NI, Kobryn OP,

Kobryn NT. Kryterii formuvannia deontolohii ta komunikatyvnoi tolerantnosti v protsesi profesiinoy pidhotovky likariv-stomatolohiv [Criteria for the formation of deontology and communicative tolerance in the process of professional training of dentists]. *Terapevtyka*. 2023;4(1):60-5. DOI: 10.31793/2709-7404.2023.1.60. (in Ukrainian).

4. Hevko IV. Vykorystannia suchasnykh informatsiinykh tekhnolohii u navchanni studentiv vyschoho navchal'noho zakladu [The use of modern information technologies in the education of students of a higher educational institution]. *Naukovyi chasopys Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Seria 5 Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*. 2018;62:46-50. (in Ukrainian).

5. Hutor NS. Osoblyvosti navchannia ta formuvannia studentiv-stomatolohiv v umovakh viis'kovoho stanu [Peculiarities of training and formation of dental students under martial law]. *Medychna osvita*. 2022;3:36-41. DOI: 10.11603/m.2414-5998.2022.3.13404. (in Ukrainian).

6. Dvornyk VM, Tumakova OB, Teslenko OI, Yerys LB, Kuz' HM, Kuz' VS, et al. Interaktyvni metody pidhotovky likariv-stomatolohiv u suchasnykh umovakh [Interactive methods of training dentists in modern conditions]. In: *Scientific and practical materials. conf. from international with the participation of Improving the quality of training of doctors in modern conditions*; 2016 Mar 24; Poltava. Poltava; 2016, p. 62-4. (in Ukrainian).

7. Kopchak OV, Rohozin VV. Metodyka realizatsii pedahohichnykh umov i strukturno-funktsional'noi modeli formuvannia profesiinoy kompetentnosti maibutnikh likariv-stomatolohiv zasobamy symuliatsiinoho navchannia ta analiz rezul'tativ doslidzhennia [Methodology of implementation of pedagogical conditions and structural-functional model of formation of professional competence of future dentists by means of simulation training and analysis of research results]. *Innovatsiina pedahohika*. 2022;2:119-23. DOI: 10.32843/2663-6085/2022/48.2.23. (in Ukrainian).

8. Kul'bashna YaA. Kontseptual'ni osnovy formuvannia profesiinoy kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv u haluzi stomatolohii [Conceptual bases of formation of professional competence of future specialists in the field of stomatology]. *Osvitolohichniy diskurs*. 2014;2:86-96. (in Ukrainian).

9. Linchev'skyi OV, Chernenko VM, P'iatnyts'kyi YuS, Bulakh Ie. Shliakhy formuvannia systemy vyschoi medychnoi osvity Ukrainy v suchasnykh umovakh [Ways of formation of the system of higher medical education of Ukraine in modern conditions]. *Medychna osvita*. 2017;3:6-9. DOI: 10.11603/me.2414-5998.2017.3.7753. (in Ukrainian).

10. Paliichuk VI. Deiakie aspekty profesiinoy pidhotovky maibutnikh stomatolohiv metodamy sytuatyvnoho modeliuvannia [Some aspects of professional training of future dentists using situational modeling methods]. *Suchasna stomatolohiia*. 2019;5:106-9. DOI: 10.33295/1992-576X-2019-5-106. (in Ukrainian).

11. Yatsenko IV, Ivanyts'ka OS, Lokes KP, Havryl'iev VM. Stymuliuvannia piznaval'noho interesu ta motyvatsii do navchannia yak zasib pidvyschennia yakosti pidhotovky maibutnikh likariv-stomatolohiv [Stimulation of cognitive interest and motivation to study as a means of improving the quality of training of future dentists]. *Aktual'ni problemy suchasnoi medytsyny: Visnyk Ukrain'skoi medychnoi stomatolohichnoi akademii*. 2023;3(1):166-9. DOI: 10.31718/2077-1096.23.1.166. (in Ukrainian).

12. Ayn C, Robinson L, Nason A, Lovas J. Determining Recommendations for Improvement of Communication Skills Training in Dental Education: A Scoping Review. *J Dent Educ*. 2017;81(4):479-88. DOI: 10.21815/jde.016.003.

Проблеми вищої медичної освіти

Відомості про авторів

Батіг В.М. – д-р мед.наук, доцент, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

Митченко О.В. – канд. мед. наук, доцент кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

Митченко М.П. – канд. мед. наук, доцент кафедри дитячої стоматології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

Глущенко Т.А. – канд. мед. наук, асистент кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

Батіг І.В. – асистент кафедри хірургічної стоматології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

Information about the authors

Batih V.M. – MD, Associate Professor, Head of the Department of Therapeutic Dentistry, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine. Orcid 0000-0002-7381-7981

Mytchenok O.V. – PhD, Associate Professor at the Department of Therapeutic Dentistry, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine. Orcid 0000-0002-5812-2532

Mytchenok M.P. – PhD, Associate Professor at the Department of Pediatric Dentistry, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine. Orcid 0000-0002-2454-3021

Glushchenko T.A. – PhD, Assistant Professor at the Department of Therapeutic Dentistry, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine. Orcid 0000-0002-4497-2023

Batih I.V. – assistant at the Department of Surgical Dentistry, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine. orcid 0000-0002-8498-921X

Надійшла до редакції 10.11.23

Рецензент – проф. Бєліков О.Б.

© В.М. Батіг, О.В. Митченко, М.П. Митченко, Т.А. Глущенко, І.В. Батіг, 2023